

Utbildningsinspektion i Veingeskolan, grundskola 7–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av utbildningsresultaten	2
Bedömning av verksamheten	3
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Veingeskolan 7–9 den 25 och 26 januari 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Veingeskolan 7–9, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Veingeskolan 7–9 intervjuades rektorn, lärare, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Veingeskolan 7–9	Antal elever
Grundskola	284

Veingeskolan 7–9 tillhör organisatoriskt norra distriktet i Laholms kommun. Skolan är belägen i Veinge tätort några kilometer norr om kommunens centralort, Laholm. I Veinge finns två grundskolor, Veingeskolan F–6 och Veingeskolan 7–9. Skolorna ligger i nära anslutning till varandra. Veingeskolan är en skola för elever i årskurserna 7–9 där undervisningen bedrivs i åldershomogena grupper. Personalen är indelad i tre arbetslag med ansvar för elever ur årskurserna 7–9 i varje arbetslag. Inför årskurs 7 tar skolan emot elever från Veingeskolan F–6 och Knäredsskolan.

De flesta eleverna åker skolskjuts till skolan.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Veingeskolan 7–9 och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Eleverna vid Veingeskolan 7–9 har tillgång till utbildning i en omfattning som ger dem möjligheter att nå målen för utbildningen och som överensstämmer med författningarna. Vid inspektörernas besök råder en god stämning i klassrum och korridorer. Flertalet elever uttrycker att de trivs och har bra lärare.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Elevernas möjligheter till inflytande bör förbättras.
- Rektorn bör utreda om det upprättas åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilda stödåtgärder.
- Elevernas kännedom om de nationella målen bör öka.
- Skolan saknar rutiner för gemensamma diskussioner och analyser för en likvärdig bedömning och betygssättning.
- Skolan bör tillse att eleverna ges tillgång till fungerande datorutrustning.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Skolverkets statistik visar att andelen elever i årskurs 9 vid Veingeskolan, som når behörighet till nationella program i gymnasieskolan, ligger något högre än

nivån för riket. År 2005 var 91 procent av eleverna behöriga till nationella program. För Laholms kommun var motsvarande siffra 88 procent och för riket som helhet var motsvarande siffra 89 procent. År 2005 var 94 procent av flickorna och 87 procent av pojkarna vid Veingeskolan behöriga till nationella program.

Eleverna uppnådde år 2005 ett genomsnittligt meritvärde¹ om 219. I Skolverkets analysverktyg, SALSA, görs en modellberäkning av meritvärdet där hänsyn tas bland annat till föräldrarnas utbildning och andelen elever med utländsk bakgrund. Det modellberäknade meritvärdet var 191 för Veingeskolan, alltså något lägre än det reella meritvärdet. Meritvärdet för hela riket var 206. Motsvarande siffror för år 2004 visar på ett högre värde för år 2005. Inspektörerna bedömer att Veingeskolans elever utvecklar kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Vid inspektörernas besök råder en god stämning i klassrum och korridorer. Flertalet elever uttrycker att de trivs och har bra lärare. Enligt personalen är Veingeskolan en positiv arbetsplats där de flesta eleverna vill ta ansvar och blir upprörda när något händer. Det finns dock tendenser till kränkande behandling bland eleverna. Vid Veingeskolan var situationen särskilt besvärlig förra terminen då skolan hade svårt att förhindra flera fall av kränkande behandling. Både lärare och elever menar att situationen nu är bättre. Inspektörerna bedömer att eleverna utvecklar normer och värden i enlighet med vad läroplanen anger.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Veingeskolans policy är att alltid uppmärksamma och reagera på olämpliga beteenden eller ordval. Kränkningar av elever kan förekomma men mobbning förekommer numera i liten omfattning, enligt uppgifter från elever. De elever inspektörerna talar med menar att miljön i skolan är trygg. Veingeskolan är en s.k. "Friendsskola". Detta innebär bland annat att personal och elever har fått utbildning i värdegrundsfrågor vilket resulterat i att varje klass har utsett två kamratstödjare.

Skolverket vill uppmärksamma kommunen på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga

¹ Meritvärdet räknas fram genom att bokstavsbetygen översätts till siffror där MVG ger 20, VG 15 och G 10. Därefter räknas de 16 bästa betygen samman och ger det så kallade meritvärdet. En elev som har minst 16 betyg kan alltså ha högst 320 och minst 160 poäng i meritvärde.

och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år.

Vid besöksstillfället hade Veingeskolan ett handlingsprogram mot kränkande behandling i enlighet med Lpo 94. Programmet behandlar dock inte kränkningar mellan vuxen och elev. Inspektörerna förutsätter att skolan beaktar alla former av kränkande behandling i sitt fortsatta arbete.

Organisering och arbetssätt i undervisningen

Veingeskolan har satsat på att alla elever skall ha ett hemklassrum dit merparten av undervisningen är förlagd. Detta upplevs av såväl elever som lärare som en trygghetsskapande faktor och bidrar till en lugnare och tryggare atmosfär.

Personalen arbetar i arbetslag och samarbetet inom arbetslagen har, enligt personalen, utvecklats och prioriterats på bekostnad av samarbetet mellan arbetslagen. Personal och elever är organiserade i tre arbetslag med elever från årskurserna 7–9 i varje arbetsenhet. Respektive klass består av 24–34 elever och har två mentorer i varje klass. På skolan har man valt att i möjligaste mån ha en manlig och en kvinnlig mentor i samma klass. Lärarna upplever att elevvården har förbättrats under de tio år som arbetslagen ansvarat för begränsade delar av skolans elever. Varje elev har större möjligheter att bli sedd av de vuxna på skolan med denna organisation. Däremot anser lärarna att samarbetet mellan ämnen har minskat på bekostnad av samarbetet inom arbetslaget. Inspektörerna bedömer att organisationen av verksamheten stödjer elevernas kunskapsutveckling.

I samband med verksamhetsbesöken finner inspektörerna olika pedagogiska tillvägagångssätt för att engagera och motivera eleverna. Läraren inleder lektionerna med att ge återkoppling till tidigare lektioner. Eleverna lyssnar aktivt på lärarens instruktioner om vad de skall göra under lektionen och eleverna deltar i dialoger med läraren. Inspektörerna besöker också lektioner där eleverna är mindre engagerade och ibland ovetande om vad de skall göra. Eleverna visar med sitt kroppsspråk och med frågor att de inte förstår varför de skall utföra de uppgifter som läraren ger. Eleverna säger att många lärare har planeringar som gjorts upp utan att de haft möjlighet att påverka dem. I några fall kan eleverna ha fått ge synpunkter på planeringen då den presenteras för dem, men för det mesta är den fastslagen av läraren. Lärarna upplever däremot att eleverna har inflytande. Enligt lärarna har eleverna inflytande över till exempel när prov skall genomföras, hur arbeten skall redovisas eller över arbetssättet. Vid lektionsbesöken konstaterar inspektörerna att eleverna har ett visst inflytande kring undervisningens innehåll i enskilda lektioner och ämnen. Inspektörerna bedömer dock att eleverna har begränsade möjligheter till inflytande varför detta område bör förbättras vid skolan.

Individanpassning och stöd

Rutiner finns för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Veingeskolans policy är att alla elever skall tillhöra en grupp och följa klassen så långt som det är möjligt. Tid avsätts, inom arbetslaget, för diskussioner om elevernas utveckling och hur skolan på bästa sätt skall stödja elevernas allsidiga utveckling. Åtgärdsprogram upprättas för de elever som riskerar att inte nå målen. Det finns ingen speciallärare eller specialpedagog i Veingeskolan. Detta resulterar i att

ansvariga lärare ibland delar in eleverna i mindre grupper för att ge extra stöd- undervisning och på så vis ge eleverna det stöd de är i behov av. Personalen upplever svårigheter i att skapa utrymme för extra stöd och anser inte att alla elever som är i behov av ett åtgärdsprogram har ett sådant. Vid behov kontak- tas distriktets elevhälsoteam, EHT där skolsköterska, kurator och specialpeda- gog ingår. Teamets uppgift är främst konsultativ. Elevhälsoteamet stödjer ar- betslaget eller enskild lärare med tips och råd om läromedel och arbetssätt. In- spektörerna bedömer att rektorn bör utreda om det upprättas åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilda stödåtgärder.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Utvecklingssamtal genomförs två gånger per läsår och är en viktig del av utvär- deringen av lärandet. Flera arbetslag visar dokument som de använder inför och under utvecklingssamtalen. Lärarna visar hur de dokumenterar elevernas arbete och kunskapsutveckling enligt en ny mall som benämns Individuell utveck- lingsplan, IUP. En tid efter utvecklingssamtalet erbjuds dessutom elever och föräldrar ett enskilt samtal med elevens samtliga lärare.

I samband med intervjuer och verksamhetsbesök framkommer skillnader i ele- vernas kunskaper om kursplanernas mål. För att kunna nå goda kunskapsresul- tat är en viktig förutsättning att eleverna känner till målen för skolans verksam- het. Om eleverna inte har kunskap om kursplanernas mål vet de inte heller vad de kan ha inflytande över eller om de blir rättvist bedömda. Eleverna känner till betygsriterierna i de olika ämnena, men de säger sig inte ha kännedom om läroplanens och kursplanernas mål, vilket minskar deras förutsättningar att med- verka och vara delaktiga i skolans inre arbete. Inspektörerna bedömer att ele- vernas kännedom om de nationella målen bör öka.

Rektor och lärare ansvarar för arbetet med betygssättningen och att den följer nationella bestämmelser. Detta arbete kräver kontinuerliga insatser av flera slag.

I Veingeskolan upplevs inte alltid betygen som rättvisa av eleverna. De har upp- fattningen att de ska arbeta mera och göra fler uppgifter för att nå de högre betygsnivåerna.

Tabell. *Andel (i procent) elever i Veingeskolan som har nått målen i de nationella ämnes- proven i årskurs 9 samt fått minst betyget G (godkänd) i årskurs 9 år 2005.*

Ämne	Nationella prov årskurs 9	Slutbetyg årskurs 9
Svenska	94 procent	96,6 procent
Engelska	92 procent	93,3 procent
Matematik	83 procent	94,4 procent

Källa: Skolverket

Lärarna säger att betygssättningen stämmer bra överens med resultaten från de nationella proven. Inspektörerna konstaterar att slutbetygen i ämnena svenska och engelska stämmer väl överens med resultaten från de nationella ämnespro- ven 2005, men att diskrepansen mellan resultat och slutbetyg är anmärknings- värt stor i ämnet matematik (jämför med tabell ovan).

I vissa ämnen förekommer gemensamma prov för samtliga elever i årskursen för att få en bild av vilken nivå de olika grupperna befinner sig på. Interna be- tygsdiskussioner förekommer på skolan, enligt några lärare, medan andra inte säger sig ha deltagit i den typen av diskussioner. Några lärare säger att de träffas ämnesvis för att diskutera bedömningar och tolkningar av betygsriterierna.

Inspektörerna får uppfattningen att det sällan förekommer att lärare samråder om tolkningen av betygskriterier och mål inom vissa ämnen. Det är sällsynt att grupper av ämneslärare från olika skolor eller kommuner träffas och samråder om betygssättningen. Inspektörerna bedömer att arbetet med att säkra betygens likvärdighet bör utvecklas.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Veingeskolans mål för verksamheten är förtecknade i en verksamhetsberättelse i form av prioriterade nationella mål som är gemensamma för alla skolor i kommunen. Inspektörerna bedömer dock att skolan saknar ett fungerande system för kvalitetssäkring och att den upprättade verksamhetsberättelsen inte uppfyller förordningens krav på en kvalitetsredovisning. Inspektörerna vill påpeka att varje skola årligen skall upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.

Skolledning och intern kommunikation

Veingeskolans rektor har arbetat som rektor vid skolan sedan år 2000 men har inte genomgått den statliga rektorsutbildningen. Personalen uppger att de har tillgång till sin rektor då de behöver det. De tycker att rektorn lyssnar på personalen, ger dem möjlighet att påverka och bidrar till att skapa en god anda i arbetslagen. Inspektörerna bedömer att rektorn är väl förtrogen med verksamheten och fullgör sitt ansvar enligt författningarna.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Varje läsår genomförs en resa, för elever i årskurs 9, till Auschwitz. Elevernas kostnad för resan under våren 2006 uppgår till 1 900 kronor. Se vidare kommunrapporten för Laholms kommun.

Vid Veingeskolan har personalen, enligt rektorn, utbildning för den undervisning de skall bedriva. Skolan saknar utbildad speciallärare alternativt specialpedagog.

Inspektörerna bedömer att eleverna har tillgång till utbildning i en omfattning som ger dem möjligheter att nå målen för utbildningen och som överensstämmer med författningarna.

Inspektörerna bedömer att skolan tillhandahåller läromedel som ger förutsättningar att genomföra en tidsenlig utbildning. Lärarna önskar dock tillgång till fler läromedel. Det finns endast ett fåtal datorer och dessa är svårtillgängliga för eleverna. Skolans datorsal är låst, eftersom skolan upplevde att elever missbrukade vissa datorer. Såväl lärare som elever upplever att skolans datorer är gamla, långsamma och svåra att använda. Inspektörerna bedömer att datorutrustningen inte är ändamålsenlig för en tidsenlig utbildning.

Inspektörerna bedömer att lokalerna är ändamålsenliga och att de svarar mot kraven i utbildningen. Det finns särskilda salar för de naturorienterande ämne-

na, bild, slöjd m.m. Inom skolan finns ett integrerat kommunbibliotek som utnyttjas av båda skolorna i Veinge.

Datum	Ort
2006-08-29	Göteborg

Ulla-Britt Norin

Marita Schiller Helander